

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/175/2017
Identifikačné číslo spisu: 5614210398
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5614210398.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ P. T., bývajúceho v J., 2/ maloletého Y. T., bývajúceho v J., zastúpeného zákonnou zástupkyňou X. T., bývajúcou v J., 3/ X. T., bývajúcej v J. 4/ V. B., bývajúceho v I., 5/ X. B. bývajúcej v I., žalobcovia 3/ až 5/ zastúpení JUDr. Tamarou Maďarovou, advokátkou so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Tranovského 1, proti žalovaným 1/ V. V. bývajúcemu v I., 2/ I. V., bývajúcej v I., obom zastúpeným Mgr. Marekom Tauberom, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Hviezdoslavova 11, o zaplatenie 24.999,99 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 6 C 6/2015, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. augusta 2016 sp.zn. 8 Co 655/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. augusta 2015 č.k. 6 C 6/2015-188 rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku pôvodnému žalobcovi 1/ I. T. naposledy bývajúcemu v I. (právnemu predchodcovi žalobcov 1/ a 2/) sumu 11.857,37 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 20. júla 2012 do zaplatenia, žalobkyni 3/ sumu 642,62 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 20. júla 2012 do zaplatenia, žalobcovi 4/ sumu 11.214,75 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 20. júla 2012 do zaplatenia a žalobcovi 4/ a žalobkyni 5/ sumu 1.285,25 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 20. júla 2012 do zaplatenia a žalobcom priznal náhradu trov konania: pôvodnému žalobcovi 1/ I. T., naposledy bývajúcemu v I. (právnemu predchodcovi žalobcov 1/ a 2/) náhrada súdneho poplatku 711 eur a náhrada trov právneho zastúpenia 750,71 eur (spolu 1.461,71 eur), žalobkyni 3/ náhrada súdneho poplatku 38,50 eur a náhrada trov právneho zastúpenia 136,61 eur (spolu 175,11 eur), žalobcovi 4/ náhrada súdneho poplatku 672,50 eur a náhrada trov právneho zastúpenia 709,21 eur (spolu 1.381,71 eur), žalobcovi 4/ a žalobkyni 5/ spoločne a nerozdielne náhrada súdneho poplatku 77 eur a náhrada trov právneho zastúpenia 186,36 eur (spolu 263,36 eur), ktoré sú žalovaní 1/ a 2/ povinní

zaplatiť spoločne a nerozdielne advokátke JUDr. Tamare Maďarovej v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalobcovia a žalovaní uzavreli platnú kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam individuálne označeným v tejto kúpnej zmluve, a to za kúpnu cenu 50.000 eur. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že prvú splátku kúpnej ceny 25.000 eur žalovaní zaplatili, pričom druhú splátku 25.000 eur žalovaní nezaplatili napriek tomu, že žalovaní nadobudli vlastníctvo rozhodnutím o vklade zo 4. júla 2012. Vyhodnotením všetkých dôkazov jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach mal súd prvej inštancie preukázať, že nastala splatnosť druhej splátky kúpnej ceny dojednanej vo výške 25.000 eur dňom 19. júla 2012 (15 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam). Súd prvej inštancie nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by žalovaní neboli povinní dodržať podmienky zmluvy, konkrétne zaplatiť druhú splátku kúpnej ceny do 15 dní od povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, a preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel a žalobcom priznal nároky, ktoré im patria vzhľadom na spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam, ktoré predali žalovaným.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 26. augusta 2016 sp.zn. 8 Co 655/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)] a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza i zo správneho právneho posúdenia veci. Nakoľko aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 C.s.p. (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.), odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C.s.p. konštatoval správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkázal. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní v odvolaní neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by neboli predmetom doterajšieho konania, s ktorými by sa nebol vysporiadal už súd prvej inštancie a ktoré by mali vplyv na správnosť jeho záverov uvedených v (odvolaní) napadnutom rozhodnutí. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní dovolanie tvrdiac, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalovaných sa rozhodnutie odvolacieho súdu nezaoberalo všetkými vznesenými námietkami žalovaných uvedenými v ich odvolaní. Žalovaní namietali, že odvolací súd sa nesprávne vysporiadal, resp. vôbec sa nevysporiadal s otázkou omeškania žalobcov s poukazom na porušenie ustanovení kúpnej zmluvy (predovšetkým v článku III. bod. 4 a článku IV. bod 1) žalobcami. Podľa názoru žalovaných sa odvolací súd mylne domnieval, že k neuzavretiu stavebného úveru došlo v dôsledku toho, že nebolo vysporiadané vlastníctvo k pozemkom. Žalovaní uviedli, že rovnako je nesprávny právny názor odvolacieho súdu, že kúpna cena nemala byť uhradená zo stavebného úveru poskytnutého Prvou stavebnou sporiteľňou. Na základe uvedeného žalovaní navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie a priznal žalovaným plnú náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobcovia 3/ - 5/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol a priznal žalobcom plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

7. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t.j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

12. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalovaní napádajú rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

13. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie žalovaných posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolací dôvod, ktorý žalovaní uplatnili, treba posúdiť podľa § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C.s.p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne

záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

18. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

19. V súvislosti s námietkou žalovaných o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

20. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. V prejednávanej veci odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C.s.p. konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v podstatných bodoch na ne odkázal. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že predmetom sporu bola pohľadávka žalobcov z kúpnej zmluvy, uzavretej medzi žalobcami a žalovanými 10. februára 2012, v ktorej sa žalovaní zaviazali za nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zmluvy, zaplatiť kúpnu cenu 50.000 eur v dvoch splátkach po 25.000 eur. Prvá časť kúpnej ceny bola žalovanými uhradená v deň podpisu kúpnej zmluvy a druhá časť kúpnej ceny bola splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného Správou katastra Liptovský Mikuláš o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na kupujúcich (žalovaných). Odvolací súd ďalej uviedol, že nakoľko žalovaní druhú časť kúpnej ceny žalobcom neuhradili napriek tomu, že rozhodnutím Správy katastra Liptovský Mikuláš zo 4. júla 2012 pod číslom vkladu B. bolo povolený vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech žalovaných, s účinkami vkladu 4. júla 2012, súd prvej inštancie správne žalobe žalobcov

vyhovel. Odvolací súd sa taktiež vysporiadal s námietkou žalovaných týkajúcou sa omeškania žalobcov ako veriteľov v dôsledku neposkytnutia potrebnej súčinnosti zo strany žalobcov pri uzatváraní záložnej zmluvy v zmysle § 520 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd považoval túto námietku žalovaných za nedôvodnú, pretože z kúpnej zmluvy jednoznačne vyplýva, že splatnosť druhej časti kúpnej ceny bola viazaná na právoplatnosť rozhodnutia príslušného orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalovaných, nie na poskytnutie hypotekárneho úveru žalovaným, ktorého podmienkou malo byť uzavretie záložnej zmluvy. Ako správne konštatoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí, z kúpnej zmluvy nevyplyva, že by v prípade neposkytnutia úveru zanikla povinnosť žalovaných uhradiť zvyšnú časť kúpnej ceny, prípadne, že by jej splatnosť bola v takomto prípade upravená inak. Žalovaní zároveň v konaní nepreukázali, že by v súlade s predmetnou kúpnu zmluvou žalobcov vyzvali na uzavretie záložnej zmluvy a že by ju žalobcovia odmietli uzavrieť.

22. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé úvahy odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o tom, že žaloba žalobcov je dôvodná. V priebehu odvolacieho konania zároveň neboli zo strany žalovaných tvrdené také skutočnosti podstatné pre rozhodnutie danej veci, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

23. Žalovaní v dovolaní namietali, že právny názor odvolacieho súdu, že kúpna cena nemala byť uhradená zo stavebného úveru poskytnutého Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s., je nesprávny. Uvedené tvrdenie žalovaných dovolací súd posúdil podľa obsahu ako námietku nesprávneho zistenia skutkového stavu veci. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemá v dovolacom konaní možnosť vykonávať dokazovanie a nie je ani oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení odvolacieho súdu, pretože v zmysle § 442 C.s.p. je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

24. Pokiaľ teda žalovaní namietali že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo z nesprávne zisteného skutkového stavu veci, najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

25. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovaných ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.